

Antoni SYDOR

Towarzystwo Lekarskie w Tarnowie ma już 145 lat

Physician Society in Tarnow is 145 years old

Rok 2015 jest rokiem jubileuszowym w działalności Towarzystwa Lekarskiego w Tarnowie, które obchodzi 145-lecie istnienia. Stowarzyszenie lekarzy tarnowskich ma swoją bogatą, wieloletnią historię i pełni ważną rolę w regionie oraz w edukacji i rozwoju naukowym swoich członków. Warto przypomnieć, że Kółko Lekarskie w Tarnowie, będące załącznikiem późniejszego Towarzystwa Lekarskiego zostało powołane do życia 20 stycznia 1870 roku przez dr. Józefa Cyryla Starkla. Towarzystwo nasze, będące spadkobiercą i kontynuatorem jego wspaniałej historii, może się poszczycić również wieloma osiągnięciami.

Historia Towarzystwa oraz ważniejsze dotychczasowe wydarzenia opisane zostały w poprzednich publikacjach [1-6]. W ciągu ostatnich, prawie 25 lat towarzystwo tarnowskie, kierowane nieprzerwanie przez dr. Antoniego Sydora działało bardzo aktywnie. Oddział Regionalny, w skład, którego wchodzi obecnie cztery Koła: w Brzesku z prezesem dr. Krzysztofem Rembiaszem, Dąbrowie Tarnowskiej z prezesem dr. Andrzejem Radziszewskim, Dębicy z prezesem dr. Leszkiem Ciepiałą i Tarnowie, liczy ogółem 875 członków, w tym najwięcej - 581 lekarzy z Tarnowa. Od roku 1991 zorganizowano ogółem 1040 zebrań, sympozjów i konferencji naukowo-szkoleniowych, podczas których wygłoszono 2143 referaty. Wśród wykładowców było wielu znakomitych specjalistów z różnych dziedzin medycyny, ale na podkreślenie zasługuje fakt, że również spośród członków towarzystwa wielu lekarzy zaprezentowało doskonale przygotowane referaty oraz przedstawiło wyniki badań i własne doświadczenia.

Zarząd Oddziału zorganizował jubileuszowe spotkanie z okazji 40 i 50-lecia Polskiego Towarzystwa Lekarskiego (licząc od jego reaktywacji w 1952 roku), oraz jubileusze 125, 130, 135, 140 lecia i, w tym roku - 145 lecia działalności, związane z powstaniem w 1870 roku Kółka Lekarskiego. Z okazji każdego jubileuszu wydawane były specjalne numery „Przeglądu Lekarskiego” z pracami tarnowskich lekarzy. W redakcji i opublikowaniu tych prac szczególną pomoc okazał prof. dr hab. med. Władysław Sułowicz. Wraz z jubileuszami w Tarnowie odbyły się również dwa posiedzenia plenarne Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Lekarskiego. Wśród ważniejszych osiągnięć należy wymienić wydanie dwóch publikacji: „125 lat Towarzystwa Lekarskiego w Tarnowie” autorstwa dr. Henryka Maniaka oraz monografię „140 lat Towarzystwa Lekarskiego w Tarnowie 1870-2010”, której autorem jest znany historyk tarnowski Antoni Sypek [1,6]. Wyjątkowym osiągnięciem dr. Sydora i Zarządu była współorganizacja siedmiu

Krajowych Kongresów Ekologicznych „EKO-MED”, które odbywały się w Tarnowie w latach 1996–2004. Zgromadziły one wielu znakomitych specjalistów z różnych uczelni w Polsce jak również z zagranicy, którzy dzielili się swoimi badaniami i doświadczeniami obejmującymi problemy wpływu środowiska przyrodniczego na zdrowie człowieka. Podczas tych kongresów przedstawiono ponad 500 prac naukowych, spośród których najlepsze zostały opublikowane w kilku numerach „Przeglądu Lekarskiego” oraz w wydawanym w języku angielskim „Polish Journal of Environmental Studies”. Ważnym elementem działalności towarzystwa była współpraca z tarnowskimi biskupami: śp. bp Józefem Życińskim, który podczas konferencji wygłaszał referaty dotyczące problemów etyczno-moralnych w medycynie a szczególnie w transplantacji narządów oraz z bp Wiktorem Skorcem, który wygłosił referat podczas V Kongresu EKO-MED. Spotkania z etyką lekarską i bioetyką prowadził również śp. dr Stanisław Jakus. W maju 1996 roku dr Sydor uczestniczył w Jubileuszowym Zjeździe z okazji 50-lecia Związku Lekarzy Polskich w Chicago. W styczniu 2002 roku członkowie PTL w Tarnowie poparli „List otwarty” Towarzystw Lekarskich Krakowskiego i Warszawskiego w sprawie etosu lekarza oraz ochrony życia ludzkiego jako najwyższej wartości. Od 2002 roku wprowadzono certyfikaty uczestnictwa w spotkaniach naukowo-szkoleniowych i przydzielano punkty edukacyjne. Ważną inicjatywą dr. Andrzeja Gontaszewskiego, podjętą i zrealizowaną przez Zarząd, było odnowienie pomnika nagrobnego dr. Józefa Cyryla Starkla na Starym Cmentarzu w Tarnowie. Po renowacji, pomnik jest przedmiotem stałej troski Zarządu. Członkowie tarnowskiego towarzystwa czynnie uczestniczyli w pracach związanych z wydaniem „Encyklopedii Tarnowa”, która ukazała się w 2010 roku z okazji 680-lecia miasta. Lekarze Andrzej Gontaszewski, śp. Stefan Słowiński i Antoni Sydor opracowali hasła i byli redaktorami działu Encyklopedii „Służba zdrowia i pomoc społeczna”. W roku 2011 dr Antoni Sydor zainicjował włączenie się tarnowskiej służby zdrowia na rzecz wsparcia budowy pierwszego w Tarnowie hospicjum stacjonarnego „Via spei”. Zarząd Oddziału podjął więc współpracę z Okręgową Izłą Lekarską, Okręgową Izłą Pielęgniarek i Położnych oraz Fundacją Kromka Chleba, która realizuje budowę hospicjum. Celem tej współpracy była organizacja koncertu charytatywnego na rzecz hospicjum. Pierwszy taki koncert, który nazwano „Koncertem Nadziei” odbył się 11 grudnia 2011 roku w Teatrze im. Ludwika Solskiego. Był on wyjątkowym wydarzeniem w Tarnowie i

spotkał się z ogromnym zainteresowaniem i uznaniem licznie zebranej publiczności. W koncercie uczestniczyło 47 wykonawców: pielęgniarek, fizjoterapeutów, pracowników laboratoriów oraz 22 lekarzy, którzy prezentowali swoje umiejętności muzyczne, wokalne, malarskie, poetyckie i fotograficzne. Wszystkie występy stały na bardzo wysokim poziomie artystycznym i koncert powtórzono jeszcze dwukrotnie w czerwcu i grudniu 2012 roku. W 3-cim koncercie uczestniczyli również tarnowscy prawnicy, których zaproszono do współdziałania. Zebrana podczas 3 koncertów suma pieniędzy w kwocie ponad 60 tysięcy złotych przekazano na budowę hospicjum. W okresie minionej, prawie 25-letniej działalności szczególnie długi staż w Zarządzie, jak również znaczący wkład pracy mieli następujący lekarze: śp. Stefan Słowiński, Mieczysław Nowakowski, Andrzej Gontaszewski, śp. Czesław Legieć, Henryk Maniak, Stanisław Łata, Ewa Krupa, Stanisław Bem, Stanisław Jakus, Ireneusz Kotela, Paulin Moszczyński, Stefania Banach, Andrzej Ruda, Marek Skura, Andrzej Radziszewski, Wiesław Dobroś, Joanna Podhajny, Leszek Legutko, Alina Bałut, Andrzej Cyrkowiec, Bogdan Józefowicz, Kazimierz Bujak, Lesław Ciepiałą, Zbigniew Kochanowski, Wiesław Olechowski, Bogusław Plezia, Halina Prokesz, Krzysztof Rembiasz, Stanisława Zabawa-Hołyś, Patrycja Kosińska. Wielu z nich otrzymało odznaczenia Polskiego Towarzystwa Lekarskiego „Zasłużonemu – Polskie Towarzystwo Lekarskie” i „Bene Meritum”. „Medal Gloria Medicinæ” najwyższe odznaczenie PTL otrzymali: prof. Paulin Moszczyński (1992), śp. dr med. Henryk Maniak (1995), śp. dr med. Stefan Słowiński (2002), dr med. Antoni Sydor (2006) i dr Andrzej Gontaszewski (2014). Odznaczeniem „Medicus Nobilis” wyróżniony został dr Mieczysław Nowakowski (2015). Owocna działalność Zarządu PTL nie byłaby możliwa bez pełnej zaangażowania i poświęcenia pracy kierującej biurem Pani Marii Panek.

Na szczególne uznanie zasługuje działalność Kół PTL w Dąbrowie Tarnowskiej i Dębicy. Koło w Dąbrowie Tarnowskiej, kierowane od 2004 – 2015 roku przez dr. Andrzeja Radziszewskiego współpracowało przez wiele lat z wydawnictwem „Medycyna Praktyczna” w ramach ogólnopolskiego programu Towarzystwa Irenistów Polskich „Ciągłe doskonalenie lekarzy w chorobach wewnętrznych”. Dzięki temu zorganizowano wiele spotkań w formie warsztatów. Doceniając tą działalność Zarząd Główny Towarzystwa Irenistów Polskich przyznał Kołu nagrodę „Za szczególny wkład w organizację doskonalenia zawodowego w chorobach wewnętrznych w 2008 roku”. W

2014 i 2015 roku Koło w Dąbrowie Tarnowskiej zorganizowało „Dąbrowskie Spotkania Kliniczne” pod patronatem i z udziałem wywodzącego się z Powiśla Dąbrowskiego, JE. Ks. Arcybiskupa Zygmunta Zimowskiego – Przewodniczącego Papieskiej Rady ds. Służby Zdrowia i Duszpasterstwa Chorych. W tych spotkaniach uczestniczył również Władysław Kosiniak-Kamysz – minister Pracy i Polityki Społecznej. Podczas tych konferencji referaty wygłosiło wielu wybitnych profesorów.

Znaczące osiągnięcia ma również Koło PTL w Dębicy, kierowane obecnie przez dr med. Lesława Ciepiałę. Wizytówką tego Koła jest organizacja „Mistrzostw Polski Lekarzy w Pływanii” oraz towarzyszące

im konferencje nt. „*Postępy w medycynie sportowej*”, które odbywają się rokrocznie od 2005 roku. Tematyka tych konferencji jest różnorodna, zawsze jednak dotyczy aktualnych problemów medycznych związanych z uprawianiem sportu. Tematami konferencji były np. „Śmierć na stadionie” czy „Bezpieczeństwo w sporcie”. W roku 2014 minęła 60 rocznica działalności Koła w Dębicy.

Działalność tarnowskiego Oddziału PTL jak i Kół nie byłaby możliwa bez wsparcia sponsorów i partnerów. Wśród nich jest wiele firm i zakładów działających na terenie powiatów tarnowskiego, dąbrowskiego, brzeskiego i dębickiego oraz firm farmaceutycznych, którym należą się specjalne podziękowania.

Piśmiennictwo

1. **Maniak H.J:** 125 lat Towarzystwa Lekarskiego w Tarnowie 1870-1995.
2. **Gontaszewski A:** Historia Towarzystwa Lekarskiego w Tarnowie 1870-2005. Od Kółka Lekarskiego do Oddziału Polskiego Towarzystwa Lekarskiego w Tarnowie. *Przegląd Lek.* 2006; 63 (Supl. 7): 3-7.
3. **Kowalik A:** Historia Towarzystwa Lekarskiego w Tarnowie 1870-2005. Działalność Oddziału Polskiego Towarzystwa Lekarskiego w Tarnowie w latach 1991-2005.
4. **Krupa E, Sydor A:** Sprawozdanie z uroczystości 135-lecia Towarzystwa Lekarskiego w Tarnowie 20 – 22 maja 2005 r. *Przegl Lek.* 2006; 63 (Supl. 7): 15-18.
5. **Sydor A:** Jubileusz 140-lecia działalności Towarzystwa Lekarskiego w Tarnowie 1870-2010. *Przegl Lek.* 2010; 67: 1350-1354.
6. **Sypek A:** 140 lat Towarzystwa Lekarskiego Tarnowie 1870-2010. Tarnów 2010.